

ANN
PATCHETT

ÜHENDUS

ROMAAN

Ann Patchett
Commonwealth
2016

*Raamatu eesti keeles kirjastamise õigus kuulub
eranditult kirjastusele ERSEN.
Selle raamatu reprodutseerimine, tõlkimine ja levitamine
ilma valdaja loata on õigusvastane
ja seadusega karistatav.*

Tegu on väljamõeldisega. Nimed ja tegelaskujud on
kirjaniku loodud ning igasugune sarnasus reaalsete inimeste,
nii surnud kui elavatega, on täiesti juhuslik.

Kaane kujundanud Reet Helm
Toimetanud Irma Aren
Korrektor Inna Viires

Copyright © 2016 by Ann Patchett
All rights reserved.
© 2018 Kirjastus ERSEN

E06332218
ISBN 978-9949-82-240-9

Kõik kirjastuse ERSEN raamatud ja e-raamatud on saadaval veebipoest
www.ersen.ee

Mike Glasscockile

I

KUI ALBERT COUSINS džinniga saabus, võttis ristimispidu hoopis uue suuna. Fix naeratas ust avades ja jätkas naeratamist ka siis, kui püüdis aru saada, kellega tal tegemist on. See, kes tema majaesise veranda tsementplaatidel seisis, oli Albert Cousins ringkonnaprokuröri büroost. Fix oli viimase poole tunni jooksul paarkümmend korda ust avanud: küll naabritele ja sõpradele, koguduseinimestele ja Beverly õele ning kõigile oma vendadele ja vanematele ja tervele politseiprefektuurile, aga Cousins oli ainus üllatus. Fix oli kaks nädalat tagasi oma naiselt küsinud, miks nad peavad kutsuma ristsetele kõik, keda vähegi tunnevad, ja naine oli palunud tal külaliste nimekiri üle vaadata ning öelda, kes maha tõmmata. Ta polnud nimekirja vaadanud, aga kui naine nüüd temaga ukstel oleks seisnud, oleks Fix käe ette sirutanud ja osutanud: tema! Mitte et Albert Cousins talle ei meeldinud, aga ta oskas tema puhul vaid ta nime ja näo kokku viia. Põhjus, miks ta teda poleks kutsunud, oli see, et ta ei tundnud teda. Fix mõtles, et äkki ta tuli tema juurde mõnest juhtumist rääkima. Midagi taolist polnud küll varem ette tulnud, aga mille muuga seda siis seletada? Fix ei osanud öelda, miks külalised just eesias sagisid, kas olid need hilised saabujad, varased lahkujad või

lihtsalt õue põgenenud inimesed, sest iga päästeüleva arvates oli maja lubamatult üle rahvastatud.

„Fix,“ ütles pikka kasvu ülikonna ja lipsuga ringkonna-prokurööri abi Albert Cousins kätt ulatades.

„Al,“ ütles Fix. (Kas teda kutsutakse üldse Aliks?). „Tore, et tulla said.“ Ta surus kaks korda tugevasti mehe kätt ja lasi selle siis lahti.

„Vaevu leidsin aega,“ sõnas Cousins, vaadates majas viibivat rahvasumma pilguga, kust võis välja lugeda, et tema vaevalt enam sinna mahuks. Pool peost oli selgelt möödas: enamik väikesi kolmnurkseid võileibu oli otsas, pooled küpsistest samuti. Punšikausi all olev laudlina oli roosa ja märg.

Fix astus kõrvale, et mees mööda lasta. „Sa ikkagi tulid.“

„Ma poleks tahtnud sellest ilma jääda.“ Muidugi jäid sa sellest ilma, sind polnud ristimisel.

Dick Spencer oli ainus, kelle Fix ringkonnaprokuratuurist oli kutsunud. Ka Dick oli kunagi võmm olnud, käinud õhtuti juurat õppimas, töötanud end üles. Ta ei tekitanud iial teistes meestes tunnet, et ta on neist selle tõttu parem. Kuigi Dick sõitis mustvalge autoga ja käis kohtus, polnud mingit kahtlust selles, kust ta pärit on. Cousins aga oli jurist nagu kõik teised prokurööriabid, politseinikud, palgatud püssimehed – kõik piisavalt sõbralikud, kui neil midagi vaja oli, aga polnud tõenäoline, et nad kutsuksid võmmi endaga baari. Või siis vaid juhul, kui nende arust võmm midagi varjas. Ringkonnaprokurörid olid tüübid, kes suitsetasid sinu sigarette, sest nad proovisid suitsetamist maha jätta. Need võmmid, kes täitsid elutoa, söögitoa ja keda jagus ka tagaia pesunööride alla, ei püüdnud maha jätta. Nad jõid segamini jääteed ja morssi ning suitsetasid nagu korstnad.

Albert Cousins ulatas koti, Fix vaatas sisse. Seal oli pirakas džinnipudel. Teised tõi pühakukaarte või pärlmutter-palvehelmeid või valge glasseenahaga kaetud ja kullatud äärtega

taskupiibli. Viis meest – või siis nende naised – olid punti löönud ja tõid väga ilusa keti otsas rippuva sinise glasuuritud risti, millel väike pärl keskel; midagi tulevikuks.

„Kas teil on poiss ja tüdruk?“

„Kaks tüdrukut.“

Cousins kehtitas õlgu. „Mis sa ikka teha saad?“

„Ei midagi,“ ütles Fix ja sulges ukse. Beverly oli palunud uks lahti jätta, et nad õhku saaks. See näitas, kui vähe ta teadis inimeste julmusest. Polnud oluline, kui palju inimesi majas oli. Seda pagana ust ei jäeta lahti.

Beverly küünitas köögist välja. Nende vahel oli vähemalt kolmkümmend inimest, terve Meloy klann, kõik DeMatteod, käputäis altaripoisse hekseldamas läbi seda, mis küpsistest järele oli jäänud, aga Beverly paistis ikkagi. Tema kollane kleit.

„Fix?“ hüüdis ta valjult üle kõnekõmina.

Cousins pööras esimesena pead ja noogutas talle.

Fix ajas end automaatselt sirgu, aga ta oli hetke mööda lasknud. „Tunne end nagu kodus,“ ütles ta ringkonnaprokuröri abile, osutades klaasliugukse taga olevatele politseinikele, kel jakid endiselt seljas. „Sa tunned siin paljusid.“ See võis tõsi olla, aga võis ka mitte. Võõrustajat ei teadnud ta kindlasti. Fix pöördus ja rajas endale läbi rahvasumma teed. Inimesed astusid kõrvale, patsutasid õlale, surusid kätt, õnnitlesid. Ta proovis lastele mitte peale astuda, nende seas oma nelja-aastasele tütrele Caroline'ile, kes koos teistega söögitoa põrandal midagi mängis, kükitades ja hiilides nagu tiiger täiskasvanute jalgade vahel.

Köök oli täis naervaid ja liiga valjusti rääkivaid naisi, kellest polnud mingit abi. Välja arvatud naabermaja Lois, kes külmi-kust kausse välja võttis. Beverly parim sõbranna Wallis kasutas röstri läikivat külge peeglina, et huulepulka värskendada. Wallis oli ülemäära kõhn ja ülemäära päevitunud ning kui ta

end sirgu ajas, olid ka ta huuled ülemäära värvitud. Beverly ema istus, beebi süles, hommikusöögilaua taga. Nad olid asendanud lapse pitsilise ristimiskleidi targeldatud valge kleidiga, mille kaeluse ümber olid tikitud kollased lilled. Justkui oleks ta pruut, kes on vahetanud peokleidi reisiriiete vastu. Naised tegelesid vaheldumisi lapse lõbustamisega, justkui oleks see Magi saabumiseni nende ülesanne, aga lapsel polnud lõbus. Ta pilk oli tuhm. Ta oli tülpinud ja vaatas kuhugi kaugusse. Kõik see võileibade valmistamise ja kinkide muretsemisega seotud möll ühe tüdruku pärast, kes polnud veel aastanegi.

„Vaata, kui ilus ta on,“ ütles Fixi ämm, otseselt kellegi poole pöördumata ja tõmbas sõrmeseljaga üle lapse ümara põse.

„Jää,“ lausus Beverly abikaasale. „Jää on otsas.“

„Su õde pidi sellega tegelema,“ vastas Fix.

„Järelikult ei saanud ta hakkama. Kas saaksid mõnda poissi paluda, et ta jääd tooks? On liiga palav, et ilma jääta pidu pidada.“ Ta oli sidunud endale põlle piha asemel kaela ümber. Püüdis vältida kleidi kortsumist. Tema prantsuspärasest krunnist olid kollakad salgud välja pudenenud ja tikkusid silma.

„Kui ta jääd ei toonud, siis võiks ta vähemalt siia tulla ja võileibu teha.“ Fix vaatas seda öeldes Wallisele otsa, aga too pani huulepulgale otsikut peale ega teinud väljagi. Fix soovis aidata, sest Beverly oli ilmselgelt üle koormatud. Teda vaadates oleks igaüks mõelnud, et tema peod on organiseeritud, ta istub sohal sel ajal, kui teised kandikuid kannavad.

„Bonnie on kõigi toas viibivate politseinike pärast nii elevil. Ei saa eeldada, et ta võileibadele mõtleks,“ lausus Beverly, jättes korraks määrdejuustu ja kurkide kokkusegamise ning vaatas Fixi käes olevat kotti. „Mis seal on?“

Fix võttis džinni välja ja naine naeratas talle päeva või isegi kogu nädala jooksul esimest korda.

Wallis näis ilmutavat vestluse suhtes ootamatut huvi: „Keda tahes sa poodi saadad, ütle, et ta tooks toonikut.“

Fix ütles, et läheb ise jääd ostma. Tänavas oli kauplus ja tal polnud seni olnud võimalust hetkekski jalga lasta. Ümbruskonna suhteline vaikus, tiheda rohelise muru ja verandaga majade rivi, palmipuude kõhnad varjud ning apelsiniõite aroom segatud ta sigareti tubakalõhnaga – see kõik mõjus rahustavalt. Vend Tom oli kaasa tulnud ja nad kõndisid üksmeelses vaikus. Tomil ja Bettyl oli nüüdseks kolm last, kõik tüdrukud, ning nad elasid Escondidos, kus Tom töötas tuletõrjedepoos. Fix oli hakanud aru saama, et nii see elu toimibki, kui saad vanemaks ja sul on lapsed: sul pole nii palju aega, kui kujutlesid olevat. Vennad polnud teineteist näinud sellest saadik, kui nad vanemate juures kõik koos olid ja jõuluõhtul missal käisid. Enne seda nägid nad viimati vist siis, kui Fix lõunasse Escondidosse Erini ristsetele sõitis. Punane Sunbeami kabriolett sõitis mööda ja Tom ütles. „See.“ Fix noogutas, tal oli kahju, et polnud seda esimesena näinud. Nüüd pidi ta ootama, kuni tuleb miski, mida tema endale tahaks.

Nad ostsid neli kotti jääd ja neli toonikut. Kassapoiss küsis, kas nad laimi ei vaja, Fix raputas pead. Oli juulikuu Los Angeleses. Sa ei peaks laimist loobuma.

Fix polnud kodust lahkumisest saadik kella vaadanud, aga tal oli hea ajataju. Enamikul politseinikest oli. Nad olid olnud ära kakskümmend, kõige rohkem kakskümmend viis minutit. Seda polnud nii palju, et miski oleks saanud muutuda, aga kui nad tagasi jõudsid, oli esiuks pärani ning aias polnud kedagi. Tom poleks erinevust märganud, aga tuletõrjuja temas märkas. Kuna suitsulõhna polnud, ei olnud asi selles. Majas oli veel piisavalt rahvast, kuid enam polnud nii lärmakas. Fix oli enne peo algust raadio käima pannud, aga alles nüüd suutis

ta mõnda nooti kuulda. Lapsed ei roomanud enam elutoas ja kedagi ei paistnud nende puudumine häirivat. Kogu tähelepanu oli suunatud avatud köögiuksele. Just sinna vennad Keatingud jääga suundusidki. Fixi partner Lomer ootas neid ja osutas peaga rahvasumma poole, märkides: „Just õigel ajal jõudsite.“

Kui enne nende lahkumist oli köögis üsna kitsas olnud, siis nüüd oli kolm korda rohkem inimesi end sinna surunud, enamik mehed. Beverly ema polnud kusagil näha, last samuti. Beverly seisis kraanikausi juures, lihunikunuga peos. Ta poolitas apelsine hiigelkuhja, mis nurga poole libises, samal ajal kui Dick Spencer ja Albert Cousins, kaks juristi Los Angelese ringkonnaprokurööri büroost, olid pintsaku ja lipsu ära võtnud ning käised kaugelt üle küünarnuki käärinud, pressides kahe metallpressiga apelsinipoolikutest mahla. Nende otsmikud olid punased ja higised ja nad avasid oma kraed just enne nende tumedaks tõmbumist; nad töötasid nii, nagu oleneks mahla-tegemisest linna saatus.

Beverly õde Bonnie, kes oli nüüd vägagi abivalmis, võttis Dick Spenceril prillid eest ja pühkis need nõudekuivatusrätiga puhtaks, kuigi Dickil oli kusagil rahvasummas ka täiesti teovõimeline abikaasa. Just siis nägi higistest prillidest vabanenud Dick Fixi ja Tomi ning nõudis jääd.

„Jää!“ üürgas Bonnie ja tal oli tõsi taga, sest seal oli palav kui põrgus ning jää tundus olevat parim mõeldav asi. Ta viskas rätiku eemale ja võttis Tomilt kaks kotti ja pani need kraanikausi kõrvale, kus olid kenasti puhtaks pigistatud koorepoolikud. Seejärel võttis ta Fixi kotid. Tema vastutas ju jää eest.

Beverly katkestas lõikumise. „Väga õigel ajal,“ sõnas ta ja kaevas papptopsiga kilekotist kolm tagasihoidliku suurusega kuubikut. Valas endale joogi: pool oli džinn, pool apelsinimahl, otse täis kannust, ja siis ta aina täitis topse, mida külaliste ootavad käed mööda kööki ja uksest väljagi ulatasid.